

Guide om de minimis-stöd

EU:s regler om statligt stöd

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

*Denna guide ersätter den guide som publicerades i februari 2023:
ANM guide och övriga publikationer 2023:2 SV
Guide om de minimis-stöd.*

Arbets- och näringsministeriet

Sysselsättning och fungerande marknader

PB 32, 00023 Statsrådet

Tfn 029 516 001

www.tem.fi/sv/framsida

ANM guide och övriga publikationer 2024:3 SV

ISSN 2342-7922 (nätpublikation)

ISBN 978-952-327-668-0

Layout: ANM, Kommunikations 9/2024

Innehåll

Inledning	3
1 EU:s statsstödsregler och förfarandena i samband med dem	4
1.1 Definition av de minimis-stöd och checklista för den som beviljar stöd	6
2 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd beviljas?	7
2.1 Definitionen av ett enda företag	7
3 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd inte beviljas?	11
4 Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och säkerställande av dem	13
4.1 Vad avses med en treårsperiod?	13
4.2 Stödbelopp och stödform	15
4.2.1 Beräkning av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av lån .	17
4.2.2 Beräkning av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av garantier	20
4.2.3 Beräkning av de minimis-stöd som beviljats i form av kapitaltillskott och riskfinansiering	23
4.2.4 Beräkning av stödbeloppet i vissa speciella fall	23
4.2.5 Finansiella intermediärer	23
5 Hur beviljas de minimis-stöd i praktiken?	26
5.1 Övervakning av de minimis-stöd och rättsskyddet för konkurrenterna till företag som fått stöd	27
5.2 Kumulering av de minimis-stöd.....	28
5.3 EU:s strukturfondsmedel och de minimis-stöd	29
6 Alternativa sätt att bevilja statligt stöd: den allmänna gruppundantagsförordningen och förhandsanmälningsförfarandet	30
Bilaga 1	
Marknadsmässiga garantiavgifter (säkerhetsavgifter) för beräkning av stödelementen i garantier för små och medelstora företag	33
Bilaga 2	
Begrepp som används i guiden	34

Inledning

EU:s regler om statligt stöd gäller situationer där den offentliga sektorn – till exempel staten, en kommun, ett välfärdsområde eller en samkommun – beviljar ett företag eller en sektor direkt stöd eller någon annan ekonomisk förmån. Huvudregeln för övervakningen av statligt stöd är att Europeiska kommissionen på förhand ska underrättas om ett nytt stöd eller en stödplan och att stödet inte får verkställas förrän kommissionen har godkänt det.

Ett administrativt lätt sätt att beakta EU:s regler om statligt stöd är att bevilja stöd enligt regeln om stöd av mindre betydelse¹, det vill säga s.k. de minimis-stöd. Enligt regeln är ett stöd som inte överstiger 300 000 euro och som beviljas ett företag under en period av tre år av så liten betydelse att det inte behöver anmälas på förhand till kommissionen. De minimis-stöden behöver inte heller i efterhand rapporteras till kommissionen eller de nationella myndigheterna.

Syftet med denna guide är att ge de myndigheter som beviljar stöd en tydlig bild av de minimis-stödet som stödform och praktisk hjälp vid bredningen av stödbeslutet. Guiden är begränsad till att behandla den s.k. allmänna de minimis-förordningen, som trädde i kraft den 1 januari 2024². I guiden behandlas inte de minimis-stöd som tillämpas inom Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, vilka omfattas av särskilda regler³, och inte heller de minimis-stöd som beviljas för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGED)⁴.

I praktiken förutsätter beviljandet av de minimis-stöd att stödmyndigheten iakttar vissa förfaranden och därför är förtrogen med bl.a. beräkningen av stödbeloppet samt de grundläggande begreppen i EU:s regler om statligt stöd. I guiden beskrivs först allmänt den verksamhet som omfattas av EU:s statsstödsregler i allmänhet och tillämpningsområdet för de minimis-förordningen samt behandlas kort begreppet företag i EU-rätten. Därefter behandlas kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och åskådliggörs med exempel hur de minimis-stödets belopp beräknas i fråga om olika stödformer. Till slut granskas de praktiska förfaranden som ska iakttas när företaget beviljas de minimis-stöd.

I Finland beviljas företag de minimis-stöd av t.ex. Finnvera, Business Finland och NTM-centralerna. Information om företagets finansieringsmöjligheter finns i webbtjänsten Mitt FöretagsFinland (<https://oma.yrityssuomi.fi/>).

Guiden fungerar som allmänt bakgrundsmaterial till EU:s regler om statligt stöd och vid tillämpningen av de minimis-förordningen, och den utgör inte någon anvisning som är bindande för myndigheterna. Den som beviljar stöd ska alltid kontrollera det ursprungliga innehållet i bestämmelserna som är tillämpliga på stödet. Det är alltid den myndighet som beviljar stöd som ansvarar för att en stödåtgärd är förenlig med EU:s statsstödsregler. De begrepp som används i guiden förklaras i bilaga 2.

¹ Se kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831.

² Se kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831.

³ Se kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014.

⁴ Se kommissionens förordning (EU) nr 2023/2832.

1 EU:s statsstödsregler och förfarandena i samband med dem

Principerna för offentliga stöd som beviljas företag har fastställts i artiklarna 107–109 i fördraget om EU:s funktionssätt (FEUF). Begreppet statligt stöd skiljer sig i många hänseenden från den betydelse som det har i standardspråket, eftersom begreppet täcker alla åtgärder som den offentliga sektorn vidtar för att stödja ett företags ekonomiska situation, vilka i fråga om finansieringsformen är rätt talrika. Sådana åtgärder kan utöver direkta understöd vara bl.a. selektiva skattelättnader, lån och garantier på fördelaktiga villkor, hyra till underpris eller t.ex. lättnader i avgifter som företag vanligen är tvungna att betala (t.ex. befrielse från socialskyddsavgifter eller andra avgifter av skattenatur).

För att en åtgärd ska betraktas som statligt stöd krävs det i praktiken att följande fyra kriterier uppfylls (artikel 107.1 i FEUF):

- Offentliga medel (t.ex. statens, kommunernas eller samkommunernas medel) kanaliseras till företag/ekonomisk verksamhet.
- Det är fråga om en selektiv ekonomisk förmån⁵, dvs. stödet riktas endast till ett visst företag eller vissa företag (t.ex. en viss sektor eller ett visst område).⁶
- Åtgärden snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen (konkurrenskonsekvenskriteriet).⁷
- Åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna (handelskonsekvenskriteriet).

Övervakningen av de stödåtgärder som uppfyller dessa kriterier utgör en central del av EU:s konkurrenspolitik, som syftar till att garantera att den inre marknaden fungerar störningsfritt. Europeiska kommissionen övervakar de statliga stöden, eftersom beviljande av ogrundade offentliga stöd kan leda till att konkurrensen snedvrids på många sätt (t.ex. ökade hinder för inträde i en bransch, stor marknadskraft), vilket i sin tur kan leda till att konsumentpriserna stiger. Under årens lopp har kommissionen utarbetat omfattande regler om stödåtgärder som är tillåtna eftersom de stöder mål som är förenliga med EU:s gemensamma intresse.⁸

Avsikten med reglerna om statligt stöd och de förfaranden som hänför sig till dem är att garantera företagen jämlika verksamhetsförutsättningar och att undvika konkurrens mellan medlemsstaterna genom offentliga stöd som gynnar den egna produktionen. Övervakningen av de statliga stöden baserar sig i regel på ett **anmälningsförfarande** för medlemsstaterna (artikel 108.3 i FEUF), enligt vilket en stödåtgärd måste få kommissionens godkännande innan den genomförs. Det finns dock två viktiga undantag från förhandsanmälningskyldigheten,

⁵ Om det är fråga om att den offentliga sektorn (inkl. kommuner) vidtar en helt marknadsmässig åtgärd (på samma villkor som skulle gälla för en privat aktör) anses åtgärden i allmänhet inte vara stöd.

⁶ En åtgärd anses vanligtvis vara selektiv om den myndighet som beviljar stödet har prövningsrätt i fråga om stödet. Däremot anses allmänna åtgärder inte vara statligt stöd. Som allmänna åtgärder betraktas bl.a. en allmän sänkning av skattesatsen eller betalningslättnader för alla företag oberoende av deras storlek, läge eller bransch.

⁷ Kriterierna för konkurrens- och handelskonsekvenser uppfylls i praktiken alltid när stödbeloppet överstiger 300 000 euro under tre år eller något annat villkor i de minimis-förordningen inte iakttas.

⁸ Sådana mål är bl.a. utveckling av mindre gynnade områden, stöd till forsknings- och utvecklingsarbete samt främjande av miljöskydd och utbildning.

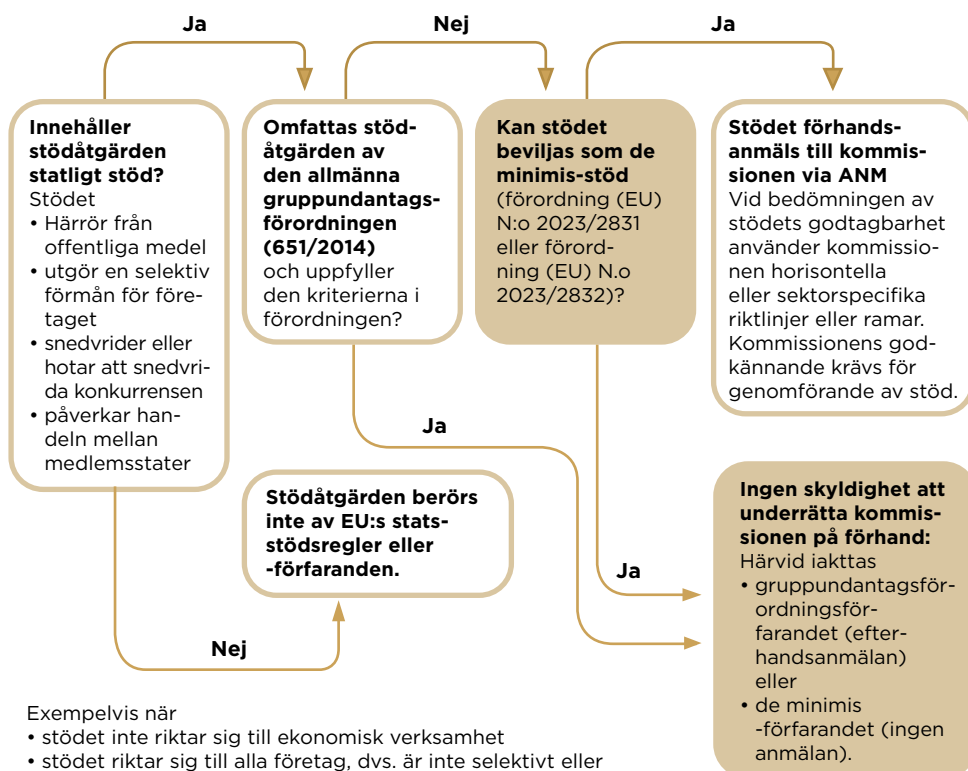
nämnligen stöd enligt den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen⁹ och stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd.

Om myndigheten bedömer att en planerad stödåtgärd uppfyller alla fyra kriterier för statligt stöd enligt ovan, ska ett av följande förfaranden tillämpas vid genomförandet av stödåtgärden:

- förhandsanmälan till kommissionen
- de minimis -stöd
- förfarandet enligt gruppundantagsförordningen (efterhandsanmälan till kommissionen)

Om stödet tas i bruk utan att ett lämpligt förfarande tillämpas är stödet i princip olagligt, och myndigheten kan bli tvungen att återkräva det med ränta av den som fått stödet. I figur 1 åskådliggörs ur den stödbeviljande myndighetens synvinkel de förfaranden som EU:s regler om statligt stöd förutsätter.

Figur 1.
EU:s förfaranden för statligt stöd i ett nötskal¹⁰:
Behöver kommissionen underrättas om stödåtgärden?

⁹ Se kommissionens förordning (EU) nr 651/2014

¹⁰ I figuren tar inte hänsyn till de regler om statligt stöd som tillämpas inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Utöver det som framgår av figuren behöver förhandsanmälan inte göras till kommissionen, om åtgärden gäller ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) enligt kommissionens beslut (2012/21/ EU).

I Finland är Arbets- och näringsministeriet sakkunnig och samordnande myndighet för EU:s regler om statligt stöd. Alla myndigheters anmälningar om statligt stöd (stödordningar och individuella stöd) sänds till kommissionen via Arbets- och näringsministeriet med hjälp av ett elektroniskt datasystem (utom Jord- och skogsbruksministeriets). Ytterligare information om förhandsanmälningsförfarandet och förfarandet enligt gruppundantagsförordningen finns på Arbets- och näringsministeriets webbplats (<http://tem.f/sv/EU-regler-om-statligt-stod>). Jord- och skogsbruksministeriet är samordnande myndighet för stöden till jord-, skogs- och fiskerihushållningen (<https://mmm.fi/sv/statliga-stod>).

1.1 Definition av de minimis-stöd och checklista för den som beviljar stöd

Med **de minimis-stöd** avses offentligt stöd av mindre betydelse vars belopp inte överstiger 300 000 euro för ett företag under en treårsperiod. Små stöd anses inte snedvräda konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsstaterna, varför de är undantagna från skyldigheten att göra en förhandsanmälan till kommissionen. Stöd som överstiger stödtaket på 300 000 euro kan inte beviljas inom ramen för de minimis-förordningen, utan de ska beviljas på grundval av gruppundantagsförordningen eller anmälas på förhand till kommissionen.

När de minimis-stöd beviljas är stödmyndighetens viktigaste administrativa uppgift att övervaka kumuleringen av stödet, dvs. att försäkra sig om att stöd inte beviljas över stödtaket. Nedan följer ett antal åtgärder som ska vidtas när stöd beviljas.

1. Ta reda på om det företag som stöds är verksamt inom en särskild sektor, där gränsen för de minimis-stöd är lägre eller där de minimis-stöd inte alls kan beviljas (för mer information se kapitel 2 och 3).
2. Fråga innan stöd beviljas skriftligen av den som ansöker om stöd hur mycket företaget i fråga har fått stöd enligt olika de minimis-förordningar från olika myndigheter under tre års tid (för mer information se kapitel 5).¹¹
3. Planera din egen stödåtgärd på så sätt att kriterierna för de minimis-stöd – en maximigräns på 300 000 euro under en treårsperiod – uppfylls. Det finns särskilda regler för beräkning av det stödbelopp som ingår i olika stödinstrument (lån, garantier) (för mer information se kapitel 4). Om den planerade åtgärden överskrider maximigränsen enligt de minimis-förordningen ska du undersöka om stödet kan beviljas till exempel på grundval av den allmänna gruppundantagsförordningen (se kapitel 6).
4. Ange i stödbeslutet att det är fråga om de minimis-stöd, så att företaget kan meddela uppgifterna till andra stödmyndigheter som eventuellt efterfrågar dem senare (för mer information se kapitel 5). Spara och bevara uppgifterna om stödbeslutet och relevanta handlingar i tio år.

¹¹ Innan den nya förordningen trädde i kraft den 1 januari 2024 var beräkningsgrunden tre skatteår. Stödmyndigheterna ska beakta att beräknings sättet från och med den 1 januari 2024 är löpande och inte längre baseras på skatteår.

2 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd beviljas?

Enligt de minimis-regeln kan i princip alla företag beviljas stöd. Med tanke på den praktiska tillämpningen av regeln är det dock viktigt att observera att **begreppet företag** som får stöd förstås rätt brett i EU-rätten. Definitionen är inte bunden till Finlands bolagslagstiftning eller till målen för företagsverksamhet (vinstsyftande eller icke-vinstsyftande). Enligt de minimis-förordningen definieras ett företag som en enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och hur den finansieras. Enligt de minimis-förordningen kan ett företag således vara en fysisk eller juridisk person. Det avgörande är om **organisationen bedriver ekonomisk verksamhet, där det är fråga om att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad**.¹²

Även icke-vinstsyftande eller allmännyttiga aktörer såsom föreningar, innovationsförmedlare (teknologicer och företagskuvöser), kommunala utvecklingsbolag och organisationer inom tredje sektorn omfattas således av EU:s regler om statligt stöd och de minimis-förordningen, om de bedriver ekonomisk verksamhet och de övriga kriterierna för statligt stöd uppfylls. Med tanke på statsstödsreglerna har det inte heller någon betydelse om aktörens juridiska ställning har förändrats under stödperioden – t.ex. från förening till företag – utan allt stöd som har beviljats för ekonomisk verksamhet räknas in i de minimis-kvoten.

I praktiken måste man alltid bedöma från fall till fall om stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet eller inte. Ekonomisk verksamhet som statsstödsreglerna inte tillämpas på är t.ex. inte myndighetsverksamhet inom den offentliga sektorn (t.ex. polis, gränsbevakning, trafiksäkerhet), erbjudande av utbildningstjänster (allmän grundläggande utbildning och examensinriktad utbildning) eller stöd för byggande av allmän infrastruktur, som utan hinder står till förfogande för alla (vattenledningsnät, vägbyggen) och som inte är avsedd att utnyttjas kommersiellt.

2.1 Definitionen av ett enda företag

En central faktor i samband med definitionen av företag enligt de minimis-förordningen är att den företagsspecifika maximigränsen på 300 000 euro för de minimis-stöd övervakas specifikt för varje företag. Syftet med regeln är att undvika en situation där de minimis-stöd som beviljas nära anknutna företag skulle utnyttjas av till exempelvis moderföretaget och snedvridda konkurrensen. Övervakningen av maximigränsen på företagsnivå förutsätter att den som beviljar stöd utreder stödmottagarens ägarförhållanden och företagsform. Utgångspunkten är att om ett företag till exempel genom majoritetsägande eller någon annan slags bestäm-

¹² Enligt den vedertagna definitionen i rättspraxisen avses med ekonomisk verksamhet erbjudande av produkter eller tjänster på en given marknad. Se Kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt C/2016/2946.

manderätt är anknutet till ett annat företag, behandlas företagen som ”ett enda företag” med tanke på övervakningen av maximibeloppet för de minimis-stöd. Till exempel **på koncernnivå behandlas moder- och dotterbolag** (inkl. andelslag) som ett enda företag med tanke på de minimis-stödet, och alla stöd som dessa får räknas ihop. På motsvarande sätt behandlas också företagets olika verksamhetsställen som ett enda företag när de minimis-stöd beviljas¹³. Så kallade franchiseföretag betraktas däremot som självständiga stödmottagare som kan beviljas de minimis-stöd separat. Om den som ansöker om stöd är en förmedlarorganisation som endast överför stödet utan att själv få ekonomisk nytta av det, beräknas de minimis-stödets belopp separat för varje slutlig stödmottagare. Beroende på situationen kan den slutliga stödmottagaren vara antingen en förmedlarorganisation eller företag som får stöd.

Även en fysisk person kan i vissa fall skapa en sådan anknytning mellan olika företag att de och personen själv betraktas som ”ett enda företag” med tanke på de minimis-förordningen. Enligt Europeiska unionens domstols rättspraxis förutsätter en sådan anknytning att två kumulativa villkor uppfylls: 1) Den fysiska personen ska inneha en andel i bolaget som berättigar till bestämmande inflytande och 2) den fysiska personen ska de facto utöva detta bestämmande inflytande genom att direkt eller indirekt delta i förvaltningen av bolaget¹⁴. Enbart ägande eller förvärv av aktier innebär enligt unionens domstols avgörandepraxis inte direkt att definitionen av ekonomisk verksamhet uppfylls ens i en situation där personen äger majoriteten av aktierna¹⁵.

” I praktiken måste man alltid bedöma från fall till fall om stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet eller inte.

¹³ Se mål C-382/99 om tolkningen av de minimis-regeln för servicestationsföretag i Nederländerna.

¹⁴ Se mål C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze, punkt 112.

¹⁵ Se mål C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze, punkt 111.

Däremot kan ekonomisk verksamhet också bedrivas genom aktieinnehav och förvaltning (bestämmande inflytande): Till exempel anses en majoritetsaktieägare som utövar sin bestämmanderätt i allmänhet bedriva ekonomisk verksamhet via företaget. Om en fysisk person således uppfyller båda ovannämnda villkor anses han eller hon och bolaget i allmänhet bilda "ett företag". Om en fysisk person som bedriver ekonomisk verksamhet utövar bestämmande inflytande även i andra bolag, betraktas även dessa bolag i allmänhet som en del av samma "enda företag" och maximigränsen för de minimis-stöd granskas för hela det "enda företaget".

Övervakningen av maximigränsen för de minimis-stöd gäller endast stöd som beviljas av finska myndigheter. Till exempel räknas inte stöd som koncernens utländska dotterbolag får i andra EU-medlemsstater till de minimis-stödets maximibelopp när finländska myndigheter beviljar de minimis-stöd.

Om de minimis-stöd beviljas ett **offentligt ägt företag** behöver de minimis-stöd till andra företag som ägs av det offentliga företaget inte beaktas vid granskningen av ackumuleringen av stödet, om företagen inte har några andra anknytningar än offentlig bestämmanderätt. Om till exempel ett kommunägt bolag beviljas de minimis-stöd beaktas inte de minimis-stöd till andra bolag som kommunen äger, om inte företagen bildar "ett enda företag" utifrån ett annat anknytningsförhållande (till exempel räknas de minimis-stöd till ett kommunägt företag och dess dotterföretag ihop). Företag som inte har någon annan anknytning än att vart och ett av dem har en direkt koppling till samma offentliga organ anses inte vara anknutna till varandra.

Definitionen av ett enda företag (artikel 2.2 i de minimis-förordningen).

Företag betraktas som "ett enda företag" och deras de minimis-stöd räknas ihop, om företagen har minst en av följande förbindelser till varandra:

1. Ett företag innehar majoriteten av aktieägarnas eller delägarnas röster i ett annat företag.
2. Ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.
3. Ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta eller en bestämmelse i det företagets stiftelseurkund eller stadgar.
4. Ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag förfogar till följd av en överenskommelse med andra aktieägare eller delägare i företaget ensamt över en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i det företaget.

Exempel 1:

En fysisk person A äger 100 % av bolagen A Ab och B Ab. A är dessutom styrelseledamot i båda bolagen. Ska bolagen A Ab och B Ab betraktas som ett företag?

Svar:

Eftersom person A äger 100 % av bolagen A Ab och B Ab anses A bedriva ekonomisk verksamhet. Dessutom utövar A bestämmanderätt i A Ab och B Ab. Således kan A Ab och B Ab betraktas som ett företag.

Exempel 2:

Bolaget A Ab äger majoriteten av aktierna i bolaget B Ab. Bolaget A Ab och bolaget X Ab har ingått ett avtal enligt vilket A Ab inte utövar bestämmande inflytande i B Ab (avtalet överför rösträtten och utnämningrätten till X Ab). Kan avtalet mellan A Ab och X Ab beaktas vid definitionen av ett enda företag i fråga om A Ab och B Ab?

Svar:

Avtalet mellan A Ab och X Ab kan inte beaktas. A Ab och B Ab är en del av samma företag enligt artikel 2.2 a i de minimis-förordningen. Trots det avtal som överför det bestämmande inflytandet betraktas bolagen A Ab och B Ab som ett enda företag eftersom A Ab är majoritetsägare i B Ab. Även om A Ab har överfört sin rösträtt och övriga utnämningrätt till X Ab påverkar detta inte det faktum att A Ab är majoritetsägare i B Ab enligt artikel 2.2 a i de minimis-förordningen. Om avtalet mellan A Ab och X Ab sägs upp får A Ab på nytt fullt bestämmande inflytande i bolaget B Ab. Om avtalet skulle beaktas skulle bestämmelserna om ett enda företag kunna kringgåas med hjälp av tillfälliga avtal om överföring av vissa befogenheter.

Exempel 3:

Ett företag inom utbildningsbranschen ansöker om de minimis-stöd för ett projekt som syftar till att erbjuda företag i regionen utbildningstjänster för utveckling av kompetensen. * I projektet deltar flera företag som betalar ersättning till producenten av utbildningstjänster för de tjänster som de erhåller.

På vilket sätt beräknas beloppet av de minimis-stöd i fråga om den som producerar utbildningstjänsterna och de företag som deltar i projektet?

Svar:

I ett projekt av detta slag ska bedömningen av statligt stöd alltid göras på två nivåer. En åtgärd kan ge 1) direkta ekonomiska fördelar för det företag som erhåller stöd och/eller 2) indirekta fördelar för de företag som deltar i utbildningstjänsterna. Om det företag som tillhandahåller utbildningstjänster endast är en förmedlare som kanaliserar vidare det erhållna stödet i dess helhet, behöver inte någon de minimis-bedömning göras för det företags del. Om företaget däremot genom stödet får ekonomiska fördelar, ska reglerna om statligt stöd tillämpas och stödet beviljas som de minimis-stöd.

Vad gäller de företag som deltar i utbildningarna är det viktigt att undersöka om stödet ger företagen sådana fördelar som förbättrar deras ekonomiska ställning. I exempel-fallet utgörs beloppet av de minimis-stöd i princip av skillnaden mellan marknadspriset på utbildningen och det pris som tas ut av företagen. Om företagen betalar en marknadsbaserad avgift för deltagandet i utbildningen omfattas åtgärden inte av reglerna om statligt stöd.

*I exemplet antas det att både det företag som tillhandahåller utbildning och de företag som deltar i utbildningen bedriver ekonomisk verksamhet, dvs. deras verksamhet omfattas av EU:s regler om statligt stöd. Även exempelvis läroanstalter kan betraktas som företag, om de tillhandahåller företag utbildning i marknadsföring. I sådana fall där stödmottagaren inte bedriver ekonomisk verksamhet behöver någon de minimis-bedömning givetvis inte göras för den mottagarens del.

3 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd inte beviljas?

Undantagen från tillämpningsområdet för de minimis-regeln gäller huvudsakligen sektorer där det finns många små företag och där även ett litet offentligt stöd kan snedvrída konkurrensen. Därför tillämpas inom sådana sektorer ett lägre tak för de minimis-stödet och särskilda de minimis-förordningar.

Sektorer där en lägre de minimis-gräns tillämpas:

1. **Primärproduktion av fiskeri- och vattenbruksprodukter¹⁶:**
De minimis-stödets maximibelopp är 30 000 euro under tre skatteår.
2. **Maataloustuotteiden alkutuotanto¹⁷:**
De minimis-stödets maximibelopp är 20 000 euro under tre skatteår.

Sektorer inom vilka företag inte kan beviljas något de minimis-stöd:

3. **Stöd som är knutet till främjande av export eller exporterade volymer:**
Exempel på detta är stöd för upprättande eller drift av ett distributionsnät eller för andra löpande utgifter som har samband med export och marknadsföring eller annan exportverksamhet i EU:s medlemsstater eller utanför unionen. Inom ramen för dessa begränsningar kan stöd dock även beviljas företag som bedriver export. Det väsentliga är att man specificerar stödets ändamål, så att det hänförs till en viss investering eller någon annan löpande kostnadspost utan att man ställer sådana villkor för stödet som begränsar företagets normala affärsverksamhet.
4. **Stöd för verksamhet där inhemska produkter gynnas på bekostnad av importerade produkter**
5. **Stöd till företag i svårigheter:**
De minimis-stöd kan inte beviljas i form av lån eller garanti¹⁸. Däremot kan annat stöd, t.ex. direkta understöd, i princip beviljas som de minimis-stöd även för företag i svårigheter.

¹⁶ Se kommissionens förordning (EU) nr 717/2014. Taket på 300 000 euro gäller dock på vissa villkor för förädling och utsläppande på marknaden av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Utöver det företags-specifika maximibeloppet tillämpas det medlemsstatsspecifika maximibeloppet i de minimis-förordningen för fiskeri.

¹⁷ Se kommissionens förordning (EU) 1408/2013. Stödtaket på 300 000 euro tillämpas dock på bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter under vissa förutsättningar. Utöver det företagsspecifika maximibeloppet tillämpas i de minimis-förordningen för jordbruket det medlemsstatsspecifika maximibelopp som nationellt har fördelats mellan Fastlandsfinland och Åland

¹⁸ När lån eller garanti beviljas ska den myndighet som beviljar stöd alltid kontrollera om stödmottagaren är ett företag i svårigheter i den bemärkelse som avses i de minimis-förordningen. I praktiken ska den myndighet som beviljar stöd kontrollera om företaget har försatts i företagssanering eller konkurs på grund av insolvens eller om företaget uppfyller de lagstiftningsmässiga kriterierna för att försättas i ovannämnda förfaranden på begäran av fordringsägare. Om stöd beviljas ett stort företag, ska den myndighet som beviljar stöd dessutom kontrollera att stödmottagarens ekonomiska situation motsvarar minst kreditklass B-.

Om stöd beviljas ett företag som är verksamt inom en sektor på vilken de minimis-förordningen inte tillämpas och även inom en sektor där allmänt de minimis-stöd kan beviljas, är ett villkor för beviljandet av stöd att ovannämnda ”sektorer som omfattas av begränsningar” inte gagnas av det allmänna de minimis-stödet. Detta ska i praktiken säkerställas på vederbörligt sätt exempelvis genom åtskiljande av verksamheter eller kostnader. Samma princip om åtskiljande av kostnader ska också tillämpas om företaget är verksamt inom en sektor där det tillämpas lägre maximibelopp för stöd av mindre betydelse.

Exempel 4:

I vilken situation kan jordbruksföretagare beviljas stöd enligt de minimis-taket på 300 000 euro?

Svar:

Jordbrukssektorns egen de minimis-regel och stödtaket på 20 000 euro gäller endast primärproduktion och tillverkning av jordbruksprodukter (t.ex. spannmålsskörd, packning av ägg osv.). Den allmänna de minimis-gränsen på 300 000 euro gäller däremot t.ex. resebranch, skogsbruk, bär och naturprodukter från skogar, samt bearbetning och saluföring av såväl jordbruksprodukter som fiskeri- och vattenbruksprodukter. Kommissionen har i detta avseende bestämt att jordbruksföretagarens primärförsäljning till kunderna på gården betraktas som saluföring, om det sker i en särskild för ändamålet reserverad byggnad. Den som beviljar stöd ska i varje enskilt fall bedöma om verksamheten är primärproduktion eller ej. Om företagaren får stöd i enlighet med båda de minimis-förordningarna, får det sammanräknade stödbeloppet inte överstiga 300 000 euro under tre år.

4 Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och säkerställande av dem

Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd är bundna till tidpunkten för beviljandet av stödet och stödtaket: Ett företag kan beviljas högst 300 000 euro i stöd under en treårsperiod. Myndigheten ska med hjälp av förfarandena för de minimis-stöd (se kapitel 5) försäkra sig om att dessa stödkriterier uppfylls. I praktiken ska den stödbeviljande myndigheten av företaget begära en utredning om tidigare beviljade stödbelopp samt på motsvarande sätt meddela företaget det de minimis-stödbelopp som har beviljats. Iakttagandet av dessa förfaranden förutsätter att myndigheten bl.a. har kännedom om sätten att beräkna stödbeloppen inom olika stödformer. Nedan granskas bl.a. dessa frågor närmare.

4.1 Vad avses med en treårsperiod?

När de minimis-stöd beviljas ska stödmyndigheten fastställa beloppet av det de minimis-stöd som har beviljats företaget under en treårsperiod för att säkerställa att stödet inte överstiger 300 000 euro. Den treårsperiod som ska beaktas ska ses över löpande. För varje nytt stöd av mindre betydelse måste hänsyn tas till det totala beloppet av stöd av mindre betydelse som har beviljats under de senaste tre åren. Eftersom definitionen av de minimis-stöd är ett tidsmässigt rörligt begrepp, kan det fortlöpande bli plats i de minimis-kvoten beroende på tidpunkten för beviljandet av stödet.

Exempel 5:

Myndigheten överväger att bevilja direkt understöd till ett företag den 15 januari 2024, varför myndigheten ska beakta alla stöd av mindre betydelse som företaget har beviljats under perioden 15.1.2021–15.1.2024.

” Vid granskningen av det totala stödbeloppet beaktas alla offentliga stöd som de nationella, regionala eller lokala myndigheterna har beviljat.

” Ett företag kan beviljas högst 300 000 euro i de minimis-stöd under det berörda beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren.

4.2 Stödbelopp och stödform

Stödmyndigheten måste på förhand noggrant kunna räkna ut **beloppet av det stöd som ingår i stödåtgärden**, för att tröskelvärdet på 300 000 euro ska kunna iakttas. Vid granskningen beaktas alla de minimis-stöd som nationella, regionala och lokala myndigheter har beviljat. Vid ackumuleringen av de minimis-stödet beaktas även sådan finansiering som en medlemsstat beviljat och som helt eller delvis härrör från EU-medel. **Sådan finansiering som Europeiska kommissionen förvaltar centraliserat och som medlemsstaterna inte har någon bestämmanderätt över beaktas inte i de minimis-kvoten** (exempelvis innovationsprogrammet Horisont 2020 och programmet COSME för små och medelstora företag).

I stödtaket beaktas de olika formerna av de minimis-stöd.¹⁹ Även om den vanligaste stödformen torde vara direkt understöd, finns det skäl att beakta att t.ex. en prissättning som understiger marknadspriset (t.ex. en fastighetshyra eller försäljning till underpris), lån eller garantier på förmånliga villkor, selektiva skattelättnader eller exempelvis befrielse från socialskyddsavgifter omfattas av begreppet stöd. De minimis-förordningen tillämpas endast på s.k. överblickbart stöd. Ett stöd är överblickbart när det är möjligt att räkna ut det exakta stödbeloppet (den s.k. bruttobidragsekvivalenten) utan att någon riskbedömning behöver göras. Överblickbara stödformer är t.ex. direkta understöd samt lån och garantier under vissa förutsättningar. Däremot betraktas t.ex. ett stöd i form av kapitaltillskott eller riskfinansiering i form av eget kapital i princip inte som ett överblickbart stöd, om inte kapitaltillskottsbeloppet understiger de minimis-gränsen, eftersom det vid den tidpunkt då stödet beviljas inte är möjligt att tillförlitligt bedöma om investeringen kommer att ge vinst eller om den eventuellt helt kommer att gå förlorad.

---

¹⁹ Sådana mindre uppenbara former av statligt stöd är t.ex. en fastighetshyra eller försäljning till underpris, en annan köpesumma till överpris, ensamrätt till infrastruktur eller infrastruktur som avviker från det normala, befrielse från eller lättnad i förpliktelser, bl.a. nedsatt avloppsvattenavgift, myndigheters köpförbindelse, uppdrag eller upphandling utan konkurrensutsättning..

Huvudreglerna för beräkning av de minimis-stödet

1. Direkta understöd

Stödbeloppet är detsamma som beloppet av hela understödet. Om understödet betalas ut i flera poster, beräknas stödbeloppet i princip genom att stödposterna diskonteras till sitt värde vid den tidpunkt då stödet beviljades.

2. Lån

- a. Bruttobidragsekvivalenten har beräknats på grundval av den referensränta som gällde vid den tidpunkt då lånet beviljades (skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som företaget betalar diskonterad vid den tidpunkt då stödet beviljades).
- b. Stödbeloppet har beräknats med hjälp av den förenklade beräkningsmetod som kommissionen har fastställt (artikel 4.3 b i förordningen).

3. Garantier

- a. Stödbeloppet beräknas som skillnaden mellan garantiavgiften till marknadspris (s.k. säkerhetsavgift) och den nedsatta garantiavgiften (artikel 4.6 c).
- b. Stödbeloppet har beräknats med hjälp av den förenklade beräkningsmetod som kommissionen har fastställt (artikel 4.6 b i förordningen).

4. Finansiella intermediärer:

Finansiella intermediärer: Om ett stöd av mindre betydelse ges via finansiella intermediärer ska medlemsstaterna säkerställa att dessa inte mottar något statligt stöd. Detta kan ske i) genom att kräva att finansiella intermediärer som får statliga garantier ska betala avgifter som följer marknadspriserna eller ii) genom att till fullo överföra fördelarna till de slutliga stödmottagarna eller iii) genom att talet för stöd av mindre betydelse och övriga villkor i de minimis-förordningen även iaktas av intermediärerna.

5. Kapitelltillskott, riskkapitalinvesteringar och riskfinansiering som tar formen av/är likställd med eget kapital

Räknas i sin helhet som stöd.

När det gäller andra stödinstrument (t.ex. skattestöd) anses stödet på motsvarande sätt vara överblickbart endast om det i stödvillkoren har fastställts en tydlig övre gräns med vars hjälp man säkerställer att maximigränsen inte överskrids.

Vid granskningen av de minimis-tröskelvärdet uttrycks stödbeloppet som en s.k. bruttobidragsekvivalent. I det enklaste fallet är stödbeloppet som betalas ut i en post detsamma som stödets bruttobelopp. Om ett stöd **inte beviljas som understöd (t.ex. lån, garantier, hyror som understiger marknadspriset) eller om det betalas ut i flera poster**, diskonteras stödbeloppet till det värde som det hade vid den tidpunkt då det beviljades med hjälp av den basränta som kommissionen fastställt.²⁰ Vid beräkningen av stödbeloppet används belopp i brutto, dvs. beloppen innan skatter och övriga avgifter dras av.

²⁰ Kommissionen publicerar uppgifter om gällande basränta på sin webbplats på adressen: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en

4.2.1 Beräkning av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av lån

Om myndigheten beviljar ett företag lån med en ränta som understiger marknadspriset, utgör skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som företaget betalar räntestöd för stödmottagaren. Lånens stödmoment beräknas som skillnaden mellan marknadsräntan och den faktiska låneräntan på så sätt att lånets årliga betalningsposter diskonteras till sitt värde vid den tidpunkt då stödet beviljades. Förenklat innebär detta en kalkyl enligt nedan, där den första termen motsvarar stödelementet för det första året enligt dagens penningvärde, den andra termen stödelementet för det andra året osv. Summan av termerna är således nuvärdet av den ränteförmån och beloppet av det stöd som företaget får.

Stödbelopp =

$$\text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsränta})} + \text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsränta})} + \text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsränta})}$$

I praktiken beräknas stödbeloppet genom att man jämför den ränta som företaget betalar med marknadsräntan eller, om denna inte finns tillgänglig, med den basränta som kommissionen publicerat på sin webbplats och som var i kraft vid den tidpunkt då lånet beviljades. Om marknadsräntan är känd (t.ex. i ett projekt där ett privat finansinstitut i en motsvarande risk-situation deltar) kan den användas som sådan som referens vid beräkningen av stödbeloppet.

Till kommissionens basränta adderas företagets riskpremie som är beroende av företagets kreditbetyg och säkerheter enligt **tabell 1**. Kreditvärderingen behöver inte vara utförd av ett officiellt internationellt kreditvärderingsinstitut, utan kreditbetyget kan basera sig på den inhemska långvarbankens egen värdering. I princip tillämpas på nya företag en riskpremie på minst fyra procent.

Den basräntan som kommissionen fastställer är ett antaget värde på marknadsräntan. Om motsvarande transaktioner i allmänhet har genomförts till ett lägre/högre pris än kommissionens basränta, är basräntan inte nödvändigtvis en ändamålsenlig referens för marknadsräntan.²¹

Om det är fråga om ett kortvarigt lån kan beloppet av de minimis-stödet även bestämmas på ett förenklat sätt, utan att det aktuella värdet beräknas, med hjälp av den maximala lånetiden och lånebeloppet (artikel 4.3 b). Stödbeloppet anses vara de minimis-stödets maximibelopp, dvs. 300 000 euro, om följande villkor uppfylls: 1) lånet är garanterat av säkerheter som täcker minst 50 % av lånet och 2) lånebeloppet uppgår till antingen 1 500 000 euro under en femårsperiod eller 750 000 euro under en tioårsperiod. Om ett lån är mindre än dessa belopp eller beviljas för en kortare period än fem respektive tio år, ska bruttobidragsekvivalenten för det lånet beräknas som en motsvarande andel av det relevanta tak som anges i artikel 3.2 i de minimis-förordningen.

²¹ Se ytterligare information om en översyn av kommissionens metod för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (EUT C14, 19.1.2008).

Tabell 1.

Kreditvärdighetskategorier och säkerhetsnivåer som baspunkter (100 baspunkter är 1 %) som används vid fastställandet av stödelement i lån.

Företagets kreditbetyg	Säkerheter, förlustandel		
	Goda högst 30 %	Normala 31-59 %	Svaga över 60 %
Utmärkt (AAA-A)	60	75	100
Gott (BBB)	75	100	220
Tillfredsställande (BB)	100	220	400
Svagt (B)	220	400	650
Dåligt / Företaget är i ekonomiska svårigheter (CCC eller sämre)	400	650	1 000

Exempel 6:

Beräkning av stödbeloppet som skillnaden mellan marknadsräntan och den faktiska räntan på lånet:

Myndigheten överväger att i januari 2024 bevilja ett företag ett femårigt lån på en miljon euro utan ränta. Företagets kreditbetyg är tillfredsställande och säkerhetsnivån normal. Företaget amorterar lånet med 200 000 euro per år utan amorteringsfria år.

Kan lånet beviljas inom ramen för de minimis-regeln, när företaget uppger att det redan tidigare har fått de minimis-stöd till ett värde av 120 000 euro?

1) Bestäm referensräntan (basränta + risktillägg)
(antagande: marknadsräntan är inte känd).

- a. Selvitä komission verkkosivuilta lainan myöntöhetkellä voimassa oleva Suomea koskeva referenssikorko => 4,11 %
(korko tammikuussa 2024)
- b. Fastställ ett risktillägg som motsvarar företagets kreditbetyg och säkerhetsnivå (enligt tabell 1 på föregående sida). I exempelfallet (kreditbetyget är tillfredsställande, säkerhetsnivån normal) är den premie som ska adderas till basräntan 220 baspunkter, dvs. 2,2 %. Med baspunkt avses en hundraedel av procentenheten. Den marknadsmässiga referensräntan på lånet är således 6,31 % (2,2 % + 4,11 %) och företagets ränteförmån för lånet därmed 6,31 % (6,31 % - 0,0 %) eftersom lånet beviljades räntefritt.

2) Beräkna lånets stödelement genom att diskontera stödet till sitt värde vid tidpunkten för beviljande.

Som diskonteringsränta används den av kommissionen fastställda basräntan utökad med 100 baspunkter, dvs. 1 %. Stödbeloppet beräknas på följande sätt:

År	Beräkning av stödelementet	Stödelement
1:a året	$(100\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511$	60 032,35 €
2:a året	$(800\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^2$	45 691,06 €
3:e året	$(600\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^3$	32 602,32 €
4:e året	$(400\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^4$	20 678,22 €
5:e året	$(200\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^5$	9 836,46 €
Stödet		168 840,4 €
Tidigare de minimis-stöd		120 000,00
De minimis-stöd till företaget totalt		288 840,42 €

Svar:

Av kalkylen framgår det att det sammanräknade stödelementet i det lån som har beviljats företaget är 168 840,4 euro, och företaget har därmed fått sammanlagt **288,840,42 euroa** i de minimis-stöd av olika myndigheter. Maximigränsen för de minimis-stöd är 300 000 euro, varför myndigheten kan bevilja lånet i fråga som de minimis-stöd eftersom stödtaket på 300 000 euro inte överskrids.

OBS! Om lånet innehåller amorteringsfria perioder, ska dessa beaktas i kalkylen. En amorteringsfri period innebär i praktiken att stödbeloppet ökar.

Tabell 2.

Ett amorteringsfritt års inverkan på stödbeloppet

År	Beräkning av stödelementet	Stödelement
1:a året	$(1000\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0511$	60 032,35 €
2:a året (amorteringsfritt)	$(1000\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0511^2$	57 113,83 €
3:e året	$(750\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^3$	40 752,90 €
4:e året	$(500\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^4$	25 847,78 €
5:e året	$(250\ 000 \cdot 0,0631) / 1,0511^5$	12 295,58 €
Lånestöd totalt		196 042,44 €

Exempel 7

Beräkning av stödbeloppet med hjälp av den förenklade beräkningsmetod som kommissionen fastställt:

Myndigheten överväger att bevilja ett företag ett fyraårigt lån på 750 000 euro utan ränta. Säkerheterna täcker 60 % av lånet.

Kan lånet beviljas med stöd av de minimis-regeln, när företaget uppger att det redan tidigare har fått de minimis-stöd till ett värde av 120 000 euro?

Den förenklade beräkningsmetoden kan användas om lånet är skyddat genom en säkerhet som täcker minst 50 % av lånet och om lånebeloppet uppgår till högst 1 500 000 euro under en femårsperiod eller 750 000 euro under en tioårsperiod. Bruttobidragsekivalenten för lånet beräknas som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet 300 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Lånebelopp}}{1\,500\,000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 300\,000$$

➔ $\frac{750\,000}{1\,500\,000} \times \frac{4}{5} \times 300\,000 = 120\,000$

Svar:

Av kalkylen framgår det att det sammanräknade stödelementet i det lån som har beviljats företaget är 120 000 euro. Företagets sammanräknade de minimis-kvot är 240 000 euro (det nya stödet på 120 000 euro sammanräknat med det befintliga stödet på 120 000 euro). Myndigheten kan således inte bevilja företaget lån på ifrågavarande villkor eftersom stödtaket på 300 000 euro överskrids.

4.2.2 Beräkning av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av garantier

En garanti av en offentlig myndighet är vanligtvis knuten till ett lånearrangemang, där förmåns-tagaren är låntagaren, vars risk minskar på grund av garantin. I praktiken får låntagaren tack vare den offentliga sektorns lånegaranti en ränta på sitt lån som understiger marknadspriset eller möjlighet att ge mindre säkerheter. För att beräkna stödbeloppet av de minimis-stöd som har beviljats i form av garantier finns det tre alternativa metoder, som presenteras närmare nedan. En förutsättning för alla dessa beräkningsmetoder är att lånet inte heller för kreditgivaren får vara helt riskfritt – den offentliga sektorns garanti får täcka högst 80 % av det totala lånebeloppet.²²

²² Se kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier, EUT 20.6.2008, C155. Om garantin täcker över 80 % kan stödet inte beviljas som stöd enligt de minimis-förordningen, utan det ska anmälas till kommissionen. I praktiken godkänner kommissionen en garantiandel som är större än 80 % endast i undantagsfall, t.ex. i fall som motsvarar kommissionens SGEI-beslut (2012/21/EU).

Alternativ 1:

Beräkning av garantins stödelement med hjälp av kommissionens garantiavgiftstabell (lämpar sig för beräkning av stödbeloppet i en garanti som har beviljats små och medelstora företag)

Stödelementet i en garanti som har beviljats ett litet eller medelstort företag kan enkelt beräknas med hjälp av den garantiavgiftstabell som kommissionen publicerar (se bilaga 1). Av tabellen framgår de minsta möjliga garantiavgifterna (s.k. säkerhetsavgifter) enligt företagets kreditbetyg. Avgifterna innehåller inte statligt stöd utan är helt marknadsmässiga. Om kreditbetyg saknas tillämpas på nystartade företag en årsavgift på minst 3,8%.²³ I praktiken kan talen i tabellen användas som referensvärden vid beräkningen av stödelementet i en garanti, när garantiavgiften är mindre än de angivna talen och således innehåller statligt stöd. Stödbeloppet beräknas då som skillnaden mellan avgiften i tabellen och den avgift som tas ut av företaget. Om garantin gäller över ett år, diskonteras de årliga skillnaderna till värdet vid den tidpunkt då garantin beviljades.

Alternativ 2:

Beräkning av garantins stödelement som ränteskillnad (lämpar sig för beräkning av stödbeloppet i garantier som har beviljats små och medelstora företag samt stora företag)

I fråga om en individuell garanti kan stödbeloppet också beräknas som skillnaden mellan garantins marknadspris och det pris som faktiskt har betalats för den. Om motsvarande garanti inte kan fås på marknaden, kan stödandelen beräknas enligt samma principer som i stödkalkylen för lånet i exemplet ovan. I så fall utgörs det offentliga stödets andel av den ränteförman som låntagaren har fått med hjälp av garantin (minskad med eventuella garantiavgifter).

Om marknadsräntan inte kan uppskattas, kan man vid beräkningen av stödelementet fortsättningsvis använda den basränta som kommissionen publicerar på sin webbplats, så att man till basräntan adderar det risktillägg enligt företagets kreditvärdighet som anges i tabell 1. Stödelementet i garantier som sträcker sig längre än ett år får man genom att räkna ihop de årliga stödbeloppens nuvärden för hela lånetiden.

Alternativ 3:

Beräkning av garantins stödelement med hjälp av garantins maximala löptid och beloppet av det underliggande lånet avulla (lämpar sig för beräkning av stödelementet i garantier som har beviljats små och medelstora företag samt stora företag)

På samma sätt som i fråga om lån (se kapitel 4.2.1 ovan) kan stödbeloppet i garantierna bestämmas förenklat utan beräkning av nuvärdet på basis av beloppet för det underliggande lånet och garantins löptid. Stödbeloppet anses vara de minimis-stödets maximibelopp, dvs. 300 000 euro, om garantitiden är fem år och det belopp för vilket garanti beviljats är 2 250 000 euro. På motsvarande sätt anses stödbeloppet vara 300 000 euro om garantitiden är tio år och det belopp för vilket garanti beviljats är 1 125 000 euro.

Om det belopp för vilket garanti beviljats är mindre än de ovannämnda beloppen eller om garanti beviljas för en kortare period än fem respektive tio år, kan stödbeloppet beräknas som en relativ andel av de minimis-stödets maximibelopp på 300 000 euro.

²³ Se punkt 3.3 i kommissionens tillkännagivande om garantier: Denna avgift kan dock inte vara lägre än den avgift som skulle tillämpas på företagets moderbolag.

Exempel 8:

Stödmyndigheten planerar att i januari 2024 för ett litet företag som inleder verksamhet garantera ett investeringslån, som uppgår till 1 000 000 euro. Garantiavgiften är 0,8 % och garantin täcker 80 % av lånebeloppet. Lånetiden är fem år.

Hur beräknas det stödbelopp som ingår i garantin?

- 1) Om det är fråga om ett individuellt stöd till ett litet företag, beräknas stödelementet med hjälp av kommissionens garantiavgiftstabell (bilaga 1) på följande sätt:
- a. Ta reda på referensavgiften för garantin: Eftersom den av kommissionen fastställda marknadsmässiga garantiavgiften för ett nystartat företag är 3,8 %, är företagets förmån i form av en lägre garantiavgift 3,0 % per år..
  - b. Beräkna stödelementet: Den därigenom erhållna årliga förmånen i fråga om garantiavgiften diskonteras till sitt värde vid tidpunkten för beviljande av stödet genom att kommissionens basränta 4,11 % i januari 2024 utökad med en marginal på 100 baspunkter, dvs. 1 %, används som diskonteringsränta (4,11 % + 1 % = 5,11 %):

Garantins stödelement är således 64 218,22 euro.

År	Tukielementin laskenta	Tukielementti yhteensä / euroa
1:a året	$(0,8 * 1\,000\,000 * 0,03) / 1,0511$	22 833,22 €
2a året	$(0,8 * 800\,000 * 0,03) / 1,0511^2$	17 378,53 €
3e året	$(0,8 * 600\,000 * 0,03) / 1,0511^3$	12 400,25 €
4:e året	$(0,8 * 400\,000 * 0,03) / 1,0511^4$	7 864,93 €
5:e året	$(0,8 * 200\,000 * 0,03) / 1,0511^5$	3 741,29 €
Tuki yhteensä		64 218,22 €

- 2) Alternativt kan stödelementet i garantier som beviljats små och medelstora företag samt stora företag beräknas med den förenklade beräkningsmetoden utan beräkning av nuvärdet på basis av beloppet för det underliggande lånet och garantins löptid. En förutsättning är att garantin täcker högst 80 % av lånet och att det garanterade beloppet är högst 2 250 000 euro och löptiden fem år eller det garanterade beloppet är högst 1 125 000 euro och löptiden tio år. Bruttobidragsekvivalenten för garantin beräknas som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet på 300 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Lånebelopp}}{2\,250\,000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 300\,000$$

→ $\frac{800\,000}{2\,250\,000} \times \frac{5}{5} \times 300\,000 = 106\,666,67$

Garantins stödelement är således 106 666,67 euro.

4.2.3 Beräkning av de minimis-stöd som beviljats i form av kapitaltillskott och riskfinansiering

Kapitaltillskott, riskkapitalinvesteringar och riskfinansiering i form av kapital likställt med eget kapital räknas i sin helhet som de minimis-stöd, eftersom det inte på samma sätt som ovan i fråga om lån och garantier är möjligt att på förhand beräkna det stödelement som ingår i dem utan att göra en riskbedömning. Om en myndighet riktar t.ex. en kapitalinvestering på 300 000 euro till ett företag anses hela kapitalinvesteringen på 300 000 euro utgöra de minimis-stöd.

4.2.4 Beräkning av stödbeloppet i vissa speciella fall

Den allmänna utgångspunkten vid en granskning av kumuleringen av de minimis-stöd är att stödbeloppet räknas ut under en treårsperiod på slutmottagarnivå. Ur den stödbeviljande myndighetens synvinkel kan övervakningen av det maximala stödtaket försvåras på grund av företagsarrangemang som hör till den normala verksamheten på marknaden, t.ex. fusioner, företagsförvärv, nedläggning och uppsplittring av företag. I sådana fall tillämpas följande regler:

I fråga om företagsförvärv eller fusioner är grundregeln att de minimis-kvoten för de företag som är föremål för företagsarrangemanget inte "nollställs", utan att de minimis-stöd som företagen fått före fusionen eller företagsförvärvet tas i beaktande när nytt de minimis-stöd beviljas. Om de sammanlagda stöden för de företag som är föremål för företagsarrangemanget överskrider 300 000 euro, kan något nytt stöd inte beviljas enligt de minimis-förordningen.

Om ett företag delas upp i två eller flera företag hänförs de minimis-stöd som beviljades före uppdelningen på motsvarande sätt till det företag som fått nytta av stödet. Med det företag som fått nytta av stödet avses den part som efter uppsplittringen av företaget svarar för den verksamhet för vilken de minimis-stödet användes. Om det inte är möjligt att hänföra stödet till någon verksamhet (t.ex. om stödet beviljades för driftskapitalbehov) ska stödet fördelas på de nya företag som uppkommit till följd av uppsplittringen i förhållande till bokföringsvärdet av företagets kapital.

4.2.5 Finansiella intermediärer

Om ett stöd av mindre betydelse ges via finansiella intermediärer, t.ex. banker, ska den som beviljar stödet säkerställa att dessa inte mottar något statligt stöd. Detta kan ske exempelvis i) genom att kräva att finansiella intermediärer som får statliga garantier ska betala avgifter som följer marknadspriserna eller ii) genom att till fullo överföra fördelarna till de slutliga stödmottagarna eller iii) genom att taket för stöd av mindre betydelse och övriga villkor i de minimis-förordningen iakttas av intermediärerna.

I de minimis-förordningen föreskrivs det om förenklade kriterier för finansiella intermediärer, som ska följas för att säkerställa att villkoren i förordningen uppfylls. Allt stöd som erhålls av en finansiell intermediär som genomför en eller flera stödordningar av mindre betydelse, som ska vara tillgängliga på lika villkor för alla finansiella intermediärer som är verksamma i Finland, ska anses vara överblickbart stöd av mindre betydelse om

- a) den finansiella intermediären vidarebefordrar den fördel som erhållits genom de statliga garantierna till stödmottagarna genom att tillhandahålla nya prioriterade lån till stödmottagarna med lägre räntesatser eller lägre krav på säkerhet, och varje garanti inte överstiger 80 % av det underliggande lånet,
- b) garanterade lån av mindre betydelse ges till stödmottagare som befinner sig i en situation som är jämförbar med en kreditvärdering på minst "B-" och det totala beloppet för sådana lån är
  - i) mindre än 10 miljoner euro, eller
  - ii) mindre än 40 miljoner euro och varje enskilt garanterat lån av mindre betydelse inte överstiger 100 000 euro.

Om en finansiell intermediär har ett belopp av lån av mindre betydelse på mindre än 10 miljoner euro enligt punkt b i, eller 40 miljoner euro enligt b) ii), ska bruttobidragsekivalenten för varje belopp beräknas som en motsvarande andel av det relevanta tak som fastställs i artikel 3.2 i de minimis-förordningen.

5 Hur beviljas de minimis-stöd i praktiken?

Beviljandet av de minimis-stöd förutsätter att stödmyndigheten innan stödbeslutet fattas och även därefter iakttar följande kontrollförfaranden:

1. Myndigheten ska innan stödet beviljas utreda om **företaget har fått något annat de minimis-stöd under en treårsperiod.**

Utredningen ska begäras av stödsökanden i skriftlig eller elektronisk form. När det totala stödbeloppet granskas beaktas alla de minimis-stöd som företaget har fått av olika stödmyndigheter. Utredningsbegäran ska utformas så att alla de minimis-stöd som har beviljats alla aktörer som tillsammans med stödsökanden utgör "ett enda företag" framgår av utredningen.

Nytt de minimis-stöd kan beviljas först när denna utredning har gjorts. Om stödmyndigheten i samband med utredningen upptäcker att det nya stödbeslutet innebär att stödtaket på 300 000 euro överskrids, kan stöd inte beviljas i enlighet med de minimis-förordningen. Fram till dess att stöd beviljas kan företaget föreslå en rättelse i stödansökan så att den ansökta finansieringen minskas eller att man helt eller delvis avstår från redan erhållna stöd för att maximibeloppet inte ska överskridas. Om det inte går att minska stödbeloppet så att det motsvarar den återstående de minimis-kvoten, kan stödmyndigheten utreda om stödet kan beviljas enligt den allmänna gruppundantagsförordningen för statligt stöd eller genom förhandsanmälningsförfarandet (se figur 1 ovan).

Om företaget för samma kostnader också får något annat statligt stöd än de minimis-stöd, är det nödvändigt att säkerställa att beviljandet av de minimis-stöd inte leder till att det stödtak som i reglerna om statligt stöd har bestämts för detta andra stöd överskrids.

2. **Beslutet om de minimis-stöd fattas alltid separat för varje företag.**

I stödbeslutet eller i ett annat dokument som gäller stödet (t.ex. hyresavtal) ska företaget skriftligen meddelas följande:

- a. Att det är fråga om de minimis-stöd
- b. Beloppet av det stöd som beviljas uttryckt som bruttobidragsekvivalent (stödbeloppet har beräknats enligt de beräkningsprinciper som beskrivs ovan).
- c. En direkt hänvisning till de minimis-förordningen, förordningens fullständiga namn och uppgift om när förordningen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Hänvisningen kan t.ex. vara som följer:

"Stödet, vars belopp är X euro, beviljas som stöd av mindre betydelse, det vill säga s.k. de minimis-stöd. Vid beviljande av stödet tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse."

3. Efter stödbeslutet ska den myndighet som har beviljat de minimis-stöd **samla ihop, spara och bevara alla uppgifter och dokument som gäller tillämpningen av de minimis-förordningen i tio år räknat från den dag stödet beviljades**. De bevarade dokumenten ska innehålla alla uppgifter för att visa att kraven i de minimis-förordningen har uppfyllts.

5.1 Övervakning av de minimis-stöd och rättsskyddet för konkurrenterna till företag som fått stöd

I Finland finns det inte något centraliserat system för övervakning av de minimis-stöden, utan stödmottagaren ska på förfrågan meddela de stödbeviljande myndigheterna hur mycket denna tidigare har beviljats i de minimis-stöd. Från och med början av 2029 ändras övervakningen av de minimis-stöd så att den baseras på ett centralt register, varvid stödmyndigheterna kan kontrollera företagens stödnivåer direkt i registret.²⁴ Om stödmyndigheten medvetet eller omedvetet beviljar stöd i strid med de minimis-regelns principer (stödbeloppet har inte kontrollerats, stödet överstiger den tillåtna gränsen, stödmottagaren informeras inte om de minimis-stödets belopp osv.), är det i princip fråga om ett ur EU:s statsstödsreglers synvinkel olagligt stöd. Om kommissionen misstänker sådant missbruk i samband med ett de minimis-stöd, har den rätt att till sitt förfogande få alla dokument som rör stödbeslutet inom ramen för den tioåriga bevaringstiden. I praktiken kontaktar kommissionen Arbets- och näringsministeriet, som i egenskap av samordnande myndighet för frågor som gäller statligt stöd sänder förfrågan vidare till den myndighet som har beviljat stödet. Enligt unionens domstol ska den nationella myndigheten på eget initiativ återkräva det olagliga stödet också när kommissionen inte har fattat något beslut om återkrav.²⁵

Konkurrenterna till de företag som har fått stöd har rätt att antingen lämna in klagomål till Europeiska kommissionen om ett förmodat olagligt stöd eller föra saken till en nationell domstol. Trots att de nationella domstolarna inte har behörighet att bedöma stödets förenlighet med den inre marknaden, ska de ändå säkerställa att anmälningsförfarandet för stöden har varit korrekt. Om anmälningsförfarandet har försummats ska kommissionen eller den nationella domstolen i regel bestämma att det olagliga stödet återkrävs med ränta. Om kommissionen i efterhand godkänner ett olagligt beviljat stöd är stödmottagaren skyldig att betala ränta för den tid regelstridigheten har varat. För kommissionens befogenheter i återkravsfall gäller en återkravstid på tio år.

Även om den myndighet som beviljar stöd är skyldig att beakta EU:s regler om statligt stöd, ska även det företag som får stöd säkerställa att det stöd som myndigheten beviljat är förenligt med EU:s regler om statligt stöd. Enligt huvudregeln berättigar ett olagligen beviljat stöd inte till skadestånd, eftersom företagen oavsett storlek ska vara medvetna om de förpliktelser statsstödsreglerna medför. Ett olagligt stöd kan också överföras på en ny ägare till följd av företagsköp²⁶.

²⁴ Se artikel 6 (Övervakning och rapportering) i kommissionens förordning (EU) nr 2023/2831. Uppgifter om beviljade de minimis-stöd ska införas i centralregistret på EU-nivå fr.o.m. 1.1.2026.

²⁵ Se mål C-349/17 Eesti Pagar. Vid arbets- och näringsministeriet pågår ett lagstiftningsprojekt som gör det möjligt för alla myndigheter att återkräva stöd på eget initiativ i dessa situationer.

²⁶ Stödet återkrävs i regel av det företag som de facto har dragit nytta av stödet. Se närmare kommissionens meddelande (2019/C 247/01), punkterna 26–62.

5.2 Kumulering av de minimis-stöd

Regeln för företagsspecifik kumulering:

Ett stöd som har beviljats på grundval av den allmänna de minimis-förordningen är företagsspecifikt och får kumuleras med stöd enligt den s.k. SGEI de minimis-förordningen²⁷. De minimis-stöd får tillsammans med stöd som beviljas i enlighet med förordningarna om stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn respektive jordbrukssektorn (1408/2013 och 717/2014) kumuleras upp till stödtaket på 300 000 euro. Om det sammanlagda beloppet av det stöd som beviljats ett företag överstiger 300 000 euro kan stöd inte beviljas enligt de minimis-förordningen ens till den del stödet inte överskrider stödtaket.²⁸

Regeln för projektspecifik kumulering:

Stöd som beviljats enligt stödordningar som kommissionen har godkänt och enligt gruppundantagsförordningen påverkar inte de minimis-kvoten på 300 000 euro. Däremot kan de minimis-stöd inte beviljas för samma stödberättigande kostnader, om det leder till att de projektspecifika högsta tillåtna stödnivåerna som fastställts i kommissionens beslut om godkännande av stödet eller i gruppundantagsförordningarna överskrids. Ett företag har emellertid ofta flera projekt på gång, och då utgör uppnåendet av stödnivån inom ett projekt inget hinder för att de minimis-stöd beviljas för kostnaderna för ett annat projekt.

Kan ett företag beviljas de minimis-stöd (se projektchemat nedan), när företaget meddelar att det inte har fått något de minimis-stöd under en treårsperiod?

Svar:

Det offentliga stöd som har beviljats på projektnivå påverkar inte de minimis-kvoten, dvs. företaget kan fortfarande beviljas 300 000 euro i de minimis-baserat stöd, om det inte leder till att den projektspecifika högsta tillåtna nivån överskrids. I fråga om projekt 1 är stödkvoten redan fylld, dvs. för detta projekt kan de minimis-stöd inte längre beviljas. Däremot kan de minimis-stöd beviljas t.ex. för projekt 2 eller för någon annan verksamhet inom företaget.

²⁷ Se kommissionens förordning (EU) nr 2023/2832.

²⁸ Enligt artikel 3.7 i de minimis-förordningen kan, om det relevanta taket överskrids på grund av att nytt stöd av mindre betydelse beviljas, inget av detta nya stöd omfattas av de minimis-förordningen. Således, om ett företag till exempel under en treårsperiod har fått sammanlagt 150 000 euro i stöd av mindre betydelse och beviljas 200 000 i nytt stöd, gäller återkravplikten hela stödet på 200 000 euro, inte den del som överskrider det tillåtna maximibeloppet.

Exempel 9:

	Projekt 1	Projekt 2
Högsta tillåtna stödnivå enligt reglerna om statligt stöd (stödbelopp per projektets stödberättigande kostnader)	30 %	30 %
Projektets storlek / värde	1 MEUR	1 MEUR
Offentlig projektfinansiering (NMT-centralen)	0,3 MEUR	0
Projektets taktiska stödnivå	30 %	0

5.3 EU:s strukturfondsmedel och de minimis-stöd

Om strukturfondsmedel från EU kanaliseras till företagsprojekt tillsammans med nationell finansiering som uppfyller kriterierna för statligt stöd, ska även den totala finansieringen följa EU:s regler om statligt stöd. När de minimis-stöd beviljas ska t.ex. den andel offentligt stöd som erhållits under tre år beaktas samtidigt som ovannämnda regler och förfarandena i samband med de minimis-stödet ska iakttas

Eftersom företagen ofta beviljas stöd i form av strukturfondsmedel via förmedlande organisationer, ska den myndighet som fattar stödbeslutet utreda hur stödet fördelas mellan den förmedlande organisationen och de övriga företagen som får stöd (se även exempel 3). På motsvarande sätt är den som beviljar stöd även skyldig att övervaka stödet, dvs. meddela stödbeloppet till stödmottagaren och spara dokumenten.

I alla situationer kanaliseras det offentliga stöd som har beviljats ur strukturfonderna dock inte nödvändigtvis vidare. Då uppskattas beloppet av det beviljade stödet ur de minimis-synvinkel endast för förmedlarorganisationens del.

“Ett företag som får stöd bör säkerställa att stöd som beviljats av myndigheterna är förenligt med EU:s regler om statligt stöd.

6 Alternativa sätt att bevilja statligt stöd: den allmänna gruppundantagsförordningen och förhandsanmälningsförfarandet

Om en stödåtgärd som myndigheten har förberett inte kan beviljas inom ramen för de minimis-förordningen (kvoten för de minimis-stöd är inte tillräcklig, åtgärden hör inte till förordningens tillämpningsområde), ska stödet anmälas till kommissionen eller beviljas genom ett förfarande enligt den allmänna gruppundantagsförordningen (se figur 1 i början av guiden).

Enligt den allmänna gruppundantagsförordningen²⁹ är till exempel följande stödåtgärder undantagna från förhandsanmälningskyldigheten:

- regionalstöd;
- stöd till små och medelstora företag i form av investeringsstöd, driftstöd och små och medelstora företags tillgång till finansiering;
- stöd för Europeiskt territoriellt samarbete;
- stöd till miljöskydd;
- stöd till forskning, utveckling och innovation;
- stöd till utbildning;
- stöd för arbetstagare med sämre förutsättningar och arbetstagare med funktionshinder;
- stöd för att avhjälpa skador som orsakats av vissa naturkatastrofer;
- socialt stöd för transport för personer bosatta i avlägsna områden;
- stöd till bredbandsinfrastruktur;
- stöd till kultur och bevarande av kulturarvet;
- stöd till idrottsinfrastruktur och multifunktionell rekreationsinfrastruktur;
- stöd till lokal infrastruktur,
- stöd till regionala flygplatser;
- stöd till hamnar; och
- stöd i anslutning till finansiella produkter som stöds av InvestEU-fonden

Tillämpningen av gruppundantagsförordningen förutsätter att stödet, utöver de stödforms-specifika kriterierna, även uppfyller de s.k. allmänna villkoren för tillämpning av förordningen (artiklarna 1–12 i förordningen). Om en planerad stödåtgärd uppfyller alla kriterier i gruppundantagsförordningen ska stödmyndigheten i efterhand (inom 20 arbetsdagar) rapportera till kommissionen om ibruktagandet av stödet. Anmälan i efterhand görs via Arbets- och näringsministeriet.

---

²⁹ Se kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Om stödet inte uppfyller villkoren i gruppundantagsförordningen, ska kommissionen underlättas om stödet på förhand i enlighet med artikel 108.3 i EUF-fördraget och de närmare bestämmelser som gäller förfarandena. När kommissionen bedömer om stöd som omfattas av skyldigheten att förhandsanmäla ska godtas utgår den vanligen från de regler om statligt stöd som den har utfärdat (riktlinjer och ramverk). Om en stödåtgärd inte omfattas av tillämpningsområdet för kommissionens regler kan godtagbarheten även prövas direkt med stöd av fördraget. I processen för förhandsanmälan kontrollerar kommissionen att det statliga stödet har en stimulans effekt, att det riktas till ett mål som är förenligt med EU:s gemensamma intresse och att det fyller en brist på marknaden. Vidare ska stödet vara proportionerligt och ändamålsenligt, och det får inte påverka konkurrensen på ett sätt som inte är förenligt med det gemensamma intresset. Myndigheterna ska också förbinda sig att på sina webbplatser publicera uppgifter om stöd som överskrider 100 000 euro.

Förhandsanmälan och anmälan i efterhand enligt gruppundantagsförordningen lämnas till kommissionen på ett elektroniskt standardformulär via systemet för anmälan av statligt stöd (det s.k. SANI2-systemet). I Finland ansvarar i regel Arbets- och näringsministeriets konkurrensteam för anvisningarna om och samordningen av anmälningsprocessen. Den myndighet som planerar stödåtgärden bör kontakta teamet i god tid innan stödet beviljas. Dessutom bör myndigheten vara beredd på att behandlingen av förhandsanmälda stödåtgärder i kommissionen vanligtvis tar minst sex månader, även om man i vissa situationer – till exempel vid en ändring som ska göras i ett befintligt stöd, åtgärder som grundar sig på kommissionens riktlinjer eller etablerad avgörandepraxis – kan få ett godkännande snabbare.

” Anmälan om statligt stöd ska lämnas till kommissionen på ett standardformulär via Arbets- och näringsministeriets elektroniska anmälningsystem.

Närmare information finns på adressen <https://tem.fi/sv/eu-regler-om-statligt-stod>

Bilaga 1

Marknadsmässiga garantiavgifter³⁰ (säkerhetsavgifter) för beräkning av stödelementen i garantier för små och medelstora företag

Kreditkvalitet 1	Standar & Hoors	Fitch	Moody s	Årlig säkerhetsavgift
Högsta kvalitet	AAA	AAA	AAA	0,4 %
Mycket stark betalningskapacitet	AA + AA AA-	AA + AA AA-	Aa 1 Aa 2 Aa 3	0,4 %
Stark betalningskapacitet	AA + AA AA-	AA + AA AA-	A 1 A 2 A 3	0,55 %
Tillräcklig betalningskapacitet	BBB+ BBB BBB	BBB + BBB- BBB	Baa1 Baa 2 Baa 3	0,8 %
Betalningskapaciteten stårbar för negativa omständigheter	BB+ BB	BB + B +	Ba 1 Ba 2	2,0 %
	BB - B	BB - B +	Ba 3 B 1	3,8 %
Betalningskapaciteten försvagas sannolikt av negativa omständigheter	B B -	B B -	B 2 B 3	6,3 %
Betalningskapaciteten är beroende av fortsatt gynnsamma	CCC + CCC CCC - CC	CCC + CCC CCC - CC C	Caa 1 Caa 2 Caa 3	Ingen årlig säkerhetsavgift är möjlig
Saknar helt eller nästan helt	SD D	DDD DD D	Ca C	Ingen årlig säkerhetsavgift är möjlig

³⁰ Se tabellen i Europeiska unionens officiella tidning C244, 25.9.2008.

Bilaga 2

Begrepp som används i guiden

Bruttobidragsekvivalent (BBE)

Om de minimis-stöd betalas ut i flera poster eller beviljas i någon annan form än som bidrag, anges stödbeloppet (värde) som en s.k. bruttobidragsekvivalent. Med detta avses ett stödbelopp som beräknas genom att stödposterna diskonteras till det värde som de hade vid tidpunkten för beviljande av stödet.

De minimis -De minimis-stöd (s.k. stöd av mindre betydelse)

De minimis-stöd är stöd vars totala belopp understiger 300 000 euro under tre år. Kommissionen har fastslagit att så små stöd inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna och varken snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen. Därför behöver de minimis-stöd inte anmälas till kommissionen på förhand (se anmälningsförfarande). Alla stöd som har beviljats av den offentliga sektorn beaktas när det totala stödbeloppet granskas.

Anmälningsförfarande

Kommissionens övervakning av statliga stöd baserar sig på ett s.k. anmälningsförfarande, enligt vilket medlemsstaterna i regel ska underrätta kommissionen om sina stödplaner innan stödet beviljas (artikel 108.3 i FEUF). Stödet får inte genomföras förrän kommissionen har godkänt det. Stöden anmäls på elektronisk väg via ett anmälningsystem som administreras av Arbets- och näringsministeriet. De minimis-stöd av mindre betydelse är ett undantag från skyldigheten att underrätta kommissionen.

Allmänna (statliga) medel

För att uppfylla EU-rättens kriterium för statligt stöd (artikel 107.1 i FEUF) ska stödet härröra från "statliga medel". Som statliga medel betraktas i princip stöd som har beviljats ett företag av den offentliga sektorn, dvs. staten, en kommun, en samkommun eller vilken som helst annan offentlig aktör eller ett stöd som härrör från ett sådant stöd (t.ex. om stödet beviljas via ett offentligt företag).

Överblickbart stöd

De minimis-regeln tillämpas endast på överblickbart stöd. Detta betyder att stödbeloppet ska kunna beräknas på förhand så att det inte behöver göras någon riskbedömning. Till exempel anses ett stöd som beviljas i form av lån vara överblickbart när stödbeloppet har beräknats på grundval av den marknadsränta som gäller när stödet beviljas. Däremot anses ett stöd som har beviljats i form av kapitaltillskott eller riskkapitalinvesteringar vara överblickbart endast om det totala stödbelopp som har beviljats i form av investering/tillskott är högst 300 000 per företag.

Små och medelstora företag

Små och medelstora företag är företag med färre än 250 anställda och en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansslutning på högst 43 miljoner euro. Ett företag där minst 25 % av kapitalet eller röstetalet innehas av ett eller flera offentliga samfund eller en eller flera offentliga inrättningar som verkar ensamma eller tillsammans anses inte vara ett litet eller medelstort företag. För närmare information om definitionen på små och medelstora företag, se bilaga I till den allmänna gruppundantagsförordningen (651/2014).

Basränta

Basräntan är en minimiränta som kommissionen fastställer och som används vid beräkningen av stödbeloppet (lån och garantier) och fastställandet av marknadsmässigheten. Basräntan baserar sig på en 12 månaders utlåningsränta mellan bankerna, till vilken läggs en marginal på 60–1 000 baspunkter enligt låntagarens kreditvärdighet och säkerheter. När stödbeloppet beräknas används som diskonteringsränta basräntan utökad med 100 baspunkter. Kommissionen publicerar på sin webbplats den minimiränta som gäller Finland. Basräntan behöver inte utnyttjas som referens för lånets marknadsmässighet, om denna kan visas på något annat sätt.

Gruppundantagsförfarande

Den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen (651/2014) fastställer de förutsättningar som ligger till grund för att vissa stödformer har undantagits från skyldigheten att göra en anmälan på förhand till kommissionen. En anmälan om stöd enligt gruppundantagsförordningen ska göras till kommissionen i efterhand inom 20 arbetsdagar efter beviljandet av stödet. Anmälan görs via Arbets- och näringsministeriet.

Säkerhetsavgift

Säkerhetsavgiften är en referensavgift som beskriver marknadsmässigheten av de garantier som beviljas små och medelstora företag. Om den som beviljar en garanti för denna garanti tar ut minst den säkerhetsavgift som kommissionen har fastställt i säkerhetstabellen (se bilaga I till guiden), är det inte fråga om statligt stöd. Avgifterna enligt tabellen kan också användas som referensvärde när stödbeloppet beräknas (genom att skillnaderna mellan marknadspriset och det pris som tagits ut diskonteras till nuläget). Säkerhetsavgifterna måste inte användas om garantins marknadsmässighet kan visas på något annat sätt.

Selektivitet

En stödåtgärd är selektiv om den gäller ett visst företag, en viss produktion eller ett visst område. Ett stöd anses vara selektivt om myndigheten har prövningsrätt när det gäller beviljandet av stödet. Stödets selektivitet är ett kriterium för statligt stöd (artikel 107.1 i FEUF).

Stora företag

Ett stort företag är ett företag med fler än 250 anställda och en årlig omsättning på minst 50 miljoner euro eller en balansomslutning på minst 43 miljoner euro.

Ekonomisk verksamhet

Ekonomisk verksamhet är verksamhet där det är fråga om att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad. All offentlig finansiering av ekonomisk verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för EU:s regler om statligt stöd (artikel 107.1 i FEUF) och den allmänna de minimis-förordningen, om alla andra kännetecken för statligt stöd uppfylls (stödet är selektivt, härstammar från offentliga medel och snedvrider eller hotar att snedvrider handeln och konkurrensen mellan EU:s medlemsstater).

Stödelement

Stödelement är det stödbelopp som anges före skatt eller andra avgifter. Om ett stöd beviljas i form av lån, beräknas stödelementet som ränteskillnaden mellan lånet till marknadspris och det understödda lånet (genom diskontering av den årliga ränteskillnaden till nuläget). På motsvarande sätt bestäms stödbeloppet i fråga om garantier i princip som skillnaden mellan garantiavgiften till marknadspris och den uttagna garantiavgiften.

Stödintensitet

Stödintensitet är stödnivån, dvs. stödbeloppet i proportion till projektets stödberättigande kostnader. Kommissionen har utarbetat ett mångsidigt regelverk om tillåtna stödåtgärder (riktlinjer, meddelanden, förordningar, kommissionens beslut), där de största tillåtna projektspecifika stödnivåerna inom en viss sektor/ett visst område har bestämts. Om de minimis-stöd beviljas för ett projekt som det också beviljas stöd för enligt kommissionens riktlinjer eller beslut, får stödbeloppet inte överskrida den stödnivå som har bestämts i kommissionens riktlinjer/beslut.

Företag i svårigheter

Definitionen på företag i svårigheter i de minimis-förordningen avviker från den allmänna definitionen enligt EU:s regler om statligt stöd. Till skillnad från andra regler om statligt stöd tillåter de minimis-förordningen i princip att stöd (exkl. lån och garantier) beviljas företag som är i svårigheter. Om de minimis-stöd beviljas i form av lån och garantier ska man vid beviljande av stödet bedöma om följande kännetecken uppfylls:

- 1) **i fråga om samtliga företag:** Har stödmottagaren försatts i konkurs eller företagssanering eller uppfyller den kriterierna enligt finsk lagstiftning för att försättas i ett sådant förfarande?

➔ Om kriterierna uppfylls kan företaget inte beviljas de minimis-stöd i form av lån eller garantier. Eftersom företagssaneringsförfarandet i Finland avslutas i och med att ett saneringsprogram fastställs, kan man ha som utgångspunkt att ett företag som har ett saneringsprogram inte är ett företag i svårigheter, om det inte uppfyller de andra indikatorerna för företag i svårigheter enligt de minimis-förordningen.

2) **i fråga om stora företag:** Motsvarar stödmottagarens ekonomiska ställning minst kreditklass B-?

- ➔ Om kreditklassen är lägre anses företaget vara ett företag i svårigheter (även om det första kriteriet inte uppfylls), och det kan inte beviljas stöd i form av lån eller garantier inom ramen för de minimis-förordningen.

Företag

Enligt vedertagen praxis inom EU-rätten anses alla aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet vara företag. Ett företag kan vara en fysisk eller juridisk person. Med ekonomisk verksamhet avses försäljning av varor eller tjänster på en viss marknad. Organisationens juridiska ställning (privat- eller offentligrättslig) har således ingen betydelse, och inte heller om företaget är vinstsyftande eller inte. Således kan t.ex. verksamhet som bedrivs av organisationer inom tredje sektorn, forskningsorganisationer eller icke-vinstsyftande förmedlare av innovationer (t.ex. teknologicenter, företagskuvöser, handelskamrar) höra till tillämpningsområdet för EU:s regler om statligt stöd.

Guide om de minimis-stöd

Denna broschyr ger myndigheter och beslutsfattare en översikt av hur EU:s regler för statligt stöd och särskilt de minimis-förordningen ska beaktas när företagsstöd beviljas.

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet